

יידישע

פעסטער צייטונג

דיוועס בראש ערשיינט דריימאל וואכענטליך...

אויף דויעזע צייטונג סאנאן יעדען מאן פאר צומערערען...

№r. 114. צעהנטער יאהרגאנג. ופעסט, פרייטאג כט אלול התרל"ח. Pest, den 27. September 1878.

אונזער קריגע

אין דען צווייא טורקישען פראווינצען.

איך אין דען לעצטען טאגען האבען אינ- זענע ארמען אין באסניען בעדייטענדע פארט- שריטטע נעמאכט. דאס הייסט-ארמע דעס נאמען סאפארי בעפונדעט זיך יעצט אין מולא. פאר- נעסטערן ערשיען נון ביא דעס נאמען סאפארי אין מולא איינע דעפוטאציען אויס צווארטן, וועל- כע איהרע ערבענדיגהייט אינד אינטערווערסי- ערקלערטע, אינד צויליך דאס אנובען שטעלל- טע, דאס עסטערווייכ-אונארשישע ארמעט מאנע זאבאלד אלס מאנליך איך אין צווארטן איינר- קען. איינערע ארמעט האט דאדער איך שאן דען מארש נאך צווארטן פארטנוועסט. - זאמט ווירד באלד דער נאנצע נארד-אסטען פאן באס- ניען פאן אינטערע ארמעט בעזעצט זיין.

איך אללע ארמטשטען אין דער אימנע- נענד פאן ביהאש ענטוונדען דעפוטאציען אן אינטערען קאמטאנדאנטען. וועלכע איהרע ערנע- בענדיגהייט אינד אינטערווערסינע ערקלערען אינד זיך צור אבליעפערונג דער וואפען בעדייט צייגען. איך אללע ארמעט אין דער וועסט-נענצע צווי- שען ביהאש אינד ליוונא ערקלערטע איהרע אינטערווערסינע אינד איהרע בעדייטווערסינע צור אבליעפערונג דער וואפען. - זאמט ווירד באלד איך דער נאנצע וועסטען פאן באסניען פאן אינטערע ארמעט בעזעצט זיין!

אינטערע ארמעט אים ווערן פאן סעראיעווא, וועלכע בעדייט אין ראנאטיא איינריקט. האט איך שאן דאס וואפען דער דארטען בעפאלקערונג אבענאמטען. נעכסט איינער נראטען אצאלה פאן געוועהרען, וועלכע דא נעפליכטעטען רעוואלוצ- אנטערען אן ראנאטיא צוויקלעטען. ווארדען דא נאך 96 פערשטאנע מיט שיעס-ענעטען פיר הונ- טערטאלער אינד 819 ארמעט פיר פארדערלאדע- נעוועהרע פארענפונדען. - זאמט ווירד באלד איך דאס נענצע צווישען סעראיעווא אינד נאוי- ווארש פאן אינטערע ארמעט בעזעצט זיין.

ביז ניכט דאס נאנצע בעזעצונגס-ווערק פאלל- שטענדיג דורכגעפיהרט איז, אינד דארף זיך אים דאס נעשווא מאכער לויטען וועלכע דא רוק- בערפליג דער ארמעט פערלאנגען. נאר ניכט קומטערן!

דיא איבריגען אסטליכען מיטטוויילונגען א- בער דויעזע בעזעצונגס - אנטעלענענדיגהייט לויטען פאלגענדערמאסען:

דער לעצטע זיענ אינטערע ארמעט אין באס- ניען ערשיינט זיך אלס איין וועהר ערפאלגרייכער. עס האנדעלט זיך היעביא ניכט בלאס אים דאס אויפשטענדישען הייפען. דאס ביא דויער נעלע- בענדיגהייט טהיילס נעמאדעטען טהיילס וועדער געפאנענענאמטען אדער צערשפונגען ווארדען. דאס איז נאך ניכט אללעס. אללוין דויער זיענ ווארדע ניכט בלאס איבער דאס באסניאקען ער- הונגען, זאנערען איך איבער דאס טורקישע העניע- רונג. בעקאנטליך האבען וויר דען ווידערשאנר דער באסניאקען זיך דאס אויסטאנדע צו פערדאנ- קען, דאס דער סילטאן מיט אינטערע מאנארכיע איינען איהם פערענעטען פערטראן אין אנגע- לענענדיגהייט דער בעזעצונג באסניעןס אינד דער הערצענאוינא נ. כ. ט. אנטערענדיגען וואללעטע.

דעס האלב קאס עס דענן איך, דאס עקען דאס מאהאממעדאנישע בעפאלקערונג אין באסניען עס געוועזען, דאס נענען אינטערע ארמעט דער קאסען אויף טאך אינד לעבען אונטענאמען. דער סיל- טאן, פאן איינען זינער מיניסטער געהעצט, גלייכע נעסליך נאך אימטער, דאס אונטערע ארמעט דאס בעוועלטיינע דעס באסנישען איי- שטאנדעס ניכט געלינגען ווערען. - דער לעצט- טע זיענ אינטערע ארמעט האט פערדאן זיך קאנע- טאנטאנאפעל איינען זאלכעט טיעפען איינרוק הערפארנבראכט, דאס זעלבסט זיענ טהיילאזען מיניסטער, דאס דען ס. ל. מ. אן דער אינ- טערצייכונג דעס אין פרעש שטעהנדיגען פער- טראנעס ביהער צוויקלעטען איינע נאנען אן- דערע פאליטישע ריכטונג איינעטפאלגען האבען. נוינטער איינע צווייטע, דאס דא עסטערווייכ-אונ- נארשישע וואפען איך אינע איינע זאלכע פער- טראן דא ווילדע באסנישע בעפאלקערונג ניג- דערווערפען קאנען, בעסען זיא זעלבסט אלל' איהרען איינפלוס אויף, דאס דער לענגסט הער- ביינענדישע אכטלוס איינעס פערטראנעס צווי- שען אינטערע מאנארכיע אינד דער טורקיא ענר- ליך ציר אויספיהרונג נעלאנעט, מאן ווירד זאנען, דאס עס יעצט, ווא וויר בעדייטען זאפעלע אפ- פער אן נוס אינד בלוט נעבראכט, זיא אכטלישע איינעס פערטראנעס מיט דער טורקיא צו שפעט זיא שפעט, איין בעקאנטעס שפרייטוואר לויטעט פערדאן: יבעכטער שפעט אלס ניג, ווערע דער פערטראן פאר אינטערע איינריקען אין באסניען אינד דער הערצענאוינא צו שטאנדע נעקאמטען, דא ווירדע אונס אלל דא בלוטליגען קעפעע נע- וויס ערשפארט געבליבען זיען, אללוין איך יעצט איז דער אכטלישע איינעס פערטראנעס מיט דער טורקיא פיר אונס פאן וועהר האהעס ווערטהע דא זיר ווערדער דא ניעדערעווארפעע מארא- טעראנישע בעפאלקערונג אין באסניען אינד דער הערצענאוינא מיט אללע ניגען לאנע זיך בעפליי- דען ווירדע. נון איז זי דאך איין געוואלטיגער אונטערשייד פיר אונס, אב וויר איינע אונס פריינר- ליך צוגעהאנע בעפאלקערונג צו רעניענען האבען,

אדער אבער איינע אונס פלינדליכע, ווא דער רע- ניערונגס-בעמטע מיט איינער האנד דאס פערדער פיהרט, אין דער אנדערן האנד אבער דאס נע- וועהר האלטען מוס, אונס ניכט פלאמליך איבער- פאללען צו ווערדען.

איבריגענס שיינט מאן אין קאנטאנטאנאפעל איבערהויפט דאס טורקישע הארעטעקניקסי, דאס דאך צו ניכטס פיהרט. ענדליך אויסגעבען צו וואל- לען, איינע דעפעטע אויס קאנטאנטאנאפעל פאם 25-טען דויעזע מעלדעט נעמליך:

דיא טורקישע רעניערונג האט פאן מאנ- טענעראן איינע נאכדריקליכע אויספארדערונג ער- האלטען, דאס ערווייטערונג דער מאנטענענדישען גרענעצען אין דער ווינע אויסצופיהרען, ווא דער בערלינער קאנגרעס דויעס פערסטעשטעללט האט. נאך עכט טורקישער ארבע ווארדע דויעזע אויס- פארדערונג אפגאנען איינע צוויקלעטען פלאססען. אלס זיא יעדאך ערפיהר, דאס אויסצווייטע צווי- שען מאנטענענראן אונד סערביען, אנדערערווייטע וועדער צווישען מאנטענענראן אינד גרויעבעלאנד פערהאנדלונגען אים ציענע זינר, אים עמינישאטע- נען געגען דא טורקיא און דען קריגע צו ציענען - דא יעצט זיך דא טורקישע רעניערונג זאנליך נאכניעביגער, פארלייבונג זענדישע דויעזעלכע אפ- מאן פאשא נאך אלבאניען, אים דען ווידערשאנד דער בעפאלקערונג געגען דאס בעוויסנאמאכען דורך פערעמירע מעכטע צו ברעכען. פרייליך איז דא טורקישע רעניערונג דעסמאל פארזוכטיגער, אפ- מאן פאשא נעמט ניכט מיט איינער בעליאמונג פאן בלאס 20 פערזאנען נאך אלבאניען, ווא דער אונטענאנדישע מערעמטע אל דויעס געהאן זאנ- הערן אן דער שפיטצע איינער אויסרייכענדיגען ארמעט-אכטוויילונג. דאס טורקישע רעניערונג ווירד איך ערסט דאנן קלינג, וועגן זיא בעדייטעס איינען שארען ערליכטען אכט.

עס איז אבער איך הייסט צייט, דאס דא טורקישע רעניערונג ניכט מעהר דאס האנד אים שאסע האלטען, איינע דעפעטע אים סאלאניק מעל- דעט פאלגענדעס: און נאוי-באזאר שטעהן 350000 אין זוקאט 8000 מאן אויפשטענדישע סאלדאטען נעכסט 15000 אלבאניען, דאס לעבען דער דאר- טיגען קאסאחאליקען איז ניכט זיכע, איך דער עסטערווייכ-אונארשישע קאנוול אין אלבאניען פריי- טעט איינען אבערפאלל, דאס אלבאנען האבען זיך דער אויגענבאהנען בעמעכטיגט, דער טורקישע גיבערנער שטעהט זאלבען איינערענען גענענ- איבער נאנען מאכלאז, וועגן ניכט סאלליכטס באלד איינע טורקישע ארמעט אין אלבאניען אונד אין נאוי-באזאר איינריקט.

היינט פרייט, זינד היער פאלגענדע דעפעטען איינעטפאלגען: 1. דען 26-טען סעפטעמבער, אינטערע בע- זעצונג דער צווייא טורקישען פראווינצען ווירד באלד צו ענדע זיין, סערהערע נראטעכעסע הא- בען בעדייטע אינטערע קאנע צו דויער זא שנעל געווענען בעזעצונג נראטעכעסען פאלדאטען וואכען ווערדען שאן פילע אינטערע סאלדאטען אויס דען צווייא טורקישען פראווינצען אין איהרע היימטאטע צוויקלעטע ווערדען. - שאן איך דער בעכסטע דעלעגאציען-וועגונג ווירד דער מיני- סטער דעס אייטערן נאטא א. ד. ר. א. ש. מיט איינעס בעשטימטען פראגראם אין בעצען אויף דאס פאן אונס בעזעצטען צווייא טורקישען פרא- ווינצען אויספערעטען.

קא-פאנג-זא; זייט אינדענקליכען צייטן. דיעזע לעבען אבער אין זעהר ארימליכען פערדעלטניש-סען. זא קאמט עס. דאס דיא דיינע זייטע בעפאל-קערינג פאן דעם פארהאנדענען איינע ירושען שטאממע נוכטס ווייט. בלאס דיא געלעהרעטע אין בינא וויסען. דאס איבערהויפט יודען פארהאנדען זיינען. דיעזע ענגען דיא יודען יארענ-אויסשניידער. ווייל דאס ירושע געזעצן דאס אויסשניידען דער אדערן אייט דעם פליישע געביע-טעט. אייטערליך אינטערשידען זיך דיא יודען אין בינא פאן דען כענען דורכאויס נוכטס. דא זיא דענוועלבען. אין פראכע אונד קליידונג פאל-קאמעלע גלייכען. (דיעס אויסשניידען דער אדערן מיט זיך אונזערעס דאפיהאלטענע אויף דיא, ניד הנשה בעציערען.)

(דאס געלבע פיעבער אין אמעריקא.) וויר האבען בערייט דיא טרו-רינג נאכריכט מיטגעשיללט, דאסס דאס געלבע פיעבער אין וויר-אמעריקא פילע מעישענאפעס פארדערט אונד דאס דיא בעפאלקערונג ווא דייט ניר מאגליך. דיא פליכטע פליישע. נון וויר דיא נעו-ארלעאנס בערייכטעט. דאס ליידער אויך פיע-לע ווען בערייטע דיעזער קראנקהייט צום אפער געפאלען. אין דעם ארטע מעפאס איז אויך דער דאכבונד דער דארטען ארטהאראקסע נעמיידען. הער פערדינאנד סאטער. אן דיעזער קראנקהייט געשטארבען. - דא האנדעל אונד פערקעהר שטאקט. זינד דיא יודען אין וויר-אמעריקא איבערהויפט. דיא נאסע נאטש דראממען. אונ-זערע גלייכענענאסען אין דען פראיינגטען שטאטען נאר-אמעריקא'ס האבען צור מילדע-רינג דעם אלגעמיינען פלענדעס בערייטע געל-זאמלונגען איינגעלייטעט.

(דאס אונגליק אין מי-קאלי.) דאס וואהל פילע מעשענע-לעבען געפארדערט. אללין דיא פרוויסונגען אס פער-טאגע זיינען טראגערע נוכט זא נאגס צו זיין וויא מאן אנפאנגס אנהאט. עס ווארדע אללע-טון פאן איינעם שאדען אים בעטראגע פאן 5 מיל-ליאגען געשפראכען. נון ווארדע אללע שאדען גענויא אויפגענאמען ווארייא זיך פאלגענדע ערעגעניס הערוויסשטאלטע: אן געביידע בע-טראגט דער שאדען 171,849 גולדען, אן בעוועגלי-כען זיטערן 508,341, אן שטיצען אונד ווארדען ענליך 769,581. דער געזאמט-שאדען בעטראגט אלוא: 1,739,771 גולדען. וואהרליך. דא קאן מאן נאך מיט רעכט דאס ירושע נים זה לטובה? אויסרען!

בייערע דער רעדאקצאן. אן סערהרע: וויר ווערען פאן מאכער זייטע אויפגעפארעט. אויך דיא פערלוסט-ליסטען. פאן קיינעשוואלפע צו פארשענליכען. וויר בערייטען וואהל דיא נעכטעניקעס דיעזע וואונשען זייטעס דער-זענען. דיא איינען זאך אדער אויך נור איינע פערואונד.

סען האבען, דער אין באניען דען קיינע מיטמאכען מוס. ליידער איז אונס אבער דיא עפיללונג דיעזע וואונשען נייטס אן גלייך. דע פערלוסט-ליסטען וונד אפט זא לאנג. דיא ווארדע נאמעס בלאס אויספיללען ווירדען דיא עפילענע מעהראל דער שטאדען בע-שעהט איבערדיעס נאטירליך אויס נוכט-ווען. וועסאלב אונזערע לעזער נאר קיינע זענענעסע העטען. אלל דיעזע נאמען פארצייענעס צו זעהן. וויר וואללען ענדליך בלאס דיא ירושען נאמען פארשענליכען. אללין אויך דיעס איז נוכט אויספיהרבר. דא מאן דאך ביא נאמען וויא דייטשע שניידער. שטיין אויף ווי נוכט וויסען קאנן. אב איהרע סרענער יודען אדער נוכט-ווען ונד.

טערענאפישע רעפערענצן.
לאנדאן 25-טען סעפטעמבער. אן דער גרענעז צווישען אינדיע אונד אפנהאנסיאן אויף-דע דיא ענגלישע ארמען אים 3000 מאנן פער-שטערקט. אויסערדעס ווערען נאך 4000 ענגלישע סאלדאטען דארטען וואפארט זענענערעט. אינד 6000 זענערוויסען ווערען דארט אנפאנגס נאך-עמבער איינגעפירט. ועלכט דיא איינזאנער פאן אפנהאנסיאן האלטען מעהר מיט ענגלאנד אלס מיט דער דריקענען הערשאפט איהרעס רענענען.

נעשעפטס בעריכט
פסטער פרייע.
נעשעפטס בעריכט. פאן ווייזען צו וואר נעס-טען וועניג צו מארקטע נעכטעס דען פערקויף וואר שוואך. פערטוישט ווארדען 12000 מאטע.

ווייזען פערטוישט 100 מעטר-זשיר 80' סולא 9.80 גולד. 200 מעטר-זשיר 80' סולא 9.50 גולד. 200 מעטר-זשיר 79.8 סולא 9.65 גולד. 300 סטריצ 79.8 סולא 9.65 גולד. 200 סטריצ 100 גולד. 79.8 סולא 9.80 גולד. 200 סטריצ 79.8 סולא 9.65 גולד. 200 סטריצ 100 מעטר-זשיר 79.8 סולא 9.80 גולד. 100 מעטר-זשיר 70' סולא 9.80 גולד. 100 סטריצ 77.5 סולא 9.70 גולד. קארן 200 סטריצ 5.60 גולד. 200 סטריצ 5.80 גולד. בייערע סעקאסע. האסער 5.40 - 5.60 גולד. ווייזען פערטוישט 100 מעטר-זשיר 80' סולא 9.80 גולד. 200 מעטר-זשיר 80' סולא 9.50 גולד. 200 מעטר-זשיר 79.8 סולא 9.65 גולד. 300 סטריצ 79.8 סולא 9.65 גולד. 200 סטריצ 100 גולד. 79.8 סולא 9.80 גולד. 200 סטריצ 79.8 סולא 9.65 גולד. 200 סטריצ 100 מעטר-זשיר 79.8 סולא 9.80 גולד. 100 מעטר-זשיר 70' סולא 9.80 גולד. 100 סטריצ 77.5 סולא 9.70 גולד. קארן 200 סטריצ 5.60 גולד. 200 סטריצ 5.80 גולד. בייערע סעקאסע. האסער 5.40 - 5.60 גולד. ווייזען פערטוישט 100 מעטר-זשיר 80' סולא 9.80 גולד. 200 מעטר-זשיר 80' סולא 9.50 גולד. 200 מעטר-זשיר 79.8 סולא 9.65 גולד. 300 סטריצ 79.8 סולא 9.65 גולד. 200 סטריצ 100 גולד. 79.8 סולא 9.80 גולד. 200 סטריצ 79.8 סולא 9.65 גולד. 200 סטריצ 100 מעטר-זשיר 79.8 סולא 9.80 גולד. 100 מעטר-זשיר 70' סולא 9.80 גולד. 100 סטריצ 77.5 סולא 9.70 גולד. קארן 200 סטריצ 5.60 גולד. 200 סטריצ 5.80 גולד. בייערע סעקאסע.

אנצייגע.

זא וויא יעדעס יאהר. אפגעפירע און איך הייער נאך מייער ריקקונפט פאן קארפא פארנער אריינמיט ארויסנער מוכההייט וויא אויך שאגע לולובס אינד פרייע דריטע צו דען ביללונגעסען פרייען. איננאך הארט שטיין. נרעוהאזא.

האנדורג.

געפערטיגער בענאטורגט איינען לעהרער. פיר דען אונטערריכט אין גמרא תנך אונד אויך אים אינגאליש. אינד דייטש-לעזער. - יאהרעס-געהאלט 150 גולדען. נעכטס קאסט קווארטיער אונד וועפען. דיא שטעללע איז ביז רוח השון צו בע-זעטען.

STEIN ADOLF, Korond p. Parajd (Siebenbürgen)

האנדורג.

אין דער אויף ארטהאד' געמיינדע צו פער-יעס. זינד מיט נעכטעס שיל-איהרע דיא שטעללען צווייער לעהרער צו בעזעטען. אינד צוואר: דיא איינעס געפארפען מיט שטאטעס-גלייכען צייט-ניסען פערזעהענען לעהרערס. דער אים אינגאר-טען אונד דייטשען פאכע רינדליכען אונטערריכט ערטהאליען קאנן. מיט דעם יאהרעס-געהאלט פאן 500 גולדען (עווענטועל 650 גולדען). - צייט-טענס: דיא איינעס לעהרערס פיר דאס ירושע פאך אלס הויטש. שטיין תנך. דקדוק אונד גמרא. דער דורך איינע נשע מעטשאדע פיר דיעזען בע-רוף זיך קוואלפירט. מיט דעם יאהרעס-געהאלט פאן 450 גולדען. - רעפלקטירענדע וואללען זיך מיט נאטהיגען צייטניסען איבער איהרען העליג-זוטליכען וואנדעל אן דען געפערטיג-טען פארשאנר ביז 1-טען אקטאבער לי יאהר ווערען.

ה' רייקא אויטש, פארשטעהער.

האנדורג.

אין דער הייזיגע ארטהאדאקסען געמיינדע איז מיט איינע דעם נעכטעקאממענען יאהרעס דיא מיט איינע יאהרעס-געהאלטע פאן 300 גולד. ע' ווי פרייער וואונד אונד עס ענטאללענדען שחיטה-טהייל פערבינדענע שטעללע איינעס זעכטערס אונד אויסחילעס-פארבעטערס צו בע-זעטען. בעווערבער וועלכע בעזאנדערס ריכט-גע אינד פאן אנערקאנטען ארטהאדאקסען טאב-ביגען אויסצוירטע שטעטער זיין מיסען וואל-לען איהרע מיט דען ערפארדעליכען צייטניסען פערזעהענען קאספענע-געזעכע ביז לענגסטעס ענדע אקטאבער לי אן דען געפערטיג-קול-מיספארשטאנד איינזענען. צו איינע פראבע-פאר-טראגע ווערען ניר דיא הייער דורעכט בערייע-נען צו געאלאסען. רייזעשפען ווערען ניר דעם אקעזירטע פרייטע.

F A S A, סעפטעמבער 1878.
אראל פאר ווענעשטיין פיעזעס.

קרוז-טאבעלע פאן 24 סעפטעמבער		קרוז-טאבעלע פאן 25 סעפטעמבער	
קרוז	פארשענליכע	קרוז	פארשענליכע
16.25	100.05	16.25	100.05
34	5.58	34	5.58
19.50	9.37	19.50	9.37
117.75	9.37	117.75	9.37
61	57.80	61	57.80
22.75	11.53	22.75	11.53
28.50	1.20	28.50	1.20
78.50	892	78.50	892
78	319	78	319
90.25	106.50	90.25	106.50
77.75	114	77.75	114
75	119.75	75	119.75
78	188.50	78	188.50
83	135.25	83	135.25
81	24.50	81	24.50
99	23.50	99	23.50
83	162.75	83	162.75
92.75	28.75	92.75	28.75
80.00	91.50	80.00	91.50
	19		19
	14		14
	14.75		14.75
	28		28
	27.60		27.60
	15		15
93.75	38.25	93.75	38.25

דעזער איינפירן פילען אנקלאגט פירן דירפטע, דא דא אפגעשליסע מינינג אין אונגארן ווירקליך איסטען געגען איינע בעזעטצונג באסיגעט אין דער הערענאווניע זיך ערקלערטע. ניכט אינד מאל פאן איינער 'פריערליכע' בעזעטצונג דעזער בירען פראווינצן וואללטע מאן אין אונגארן יע וויססן: אום ווייטערע ווייטערע קאנפאן זיך אלוא מיט דער טרווינגען העראזבע בעפריינדען: דאס וועגן דער לויפטע באטיאקען אונד הערענאווניע צען איין זאלף, בלוטיגער קריגע געפארטט ווער- דע, טראגעדיעס איזט דער ערסטע פונקט האכסט לעבערליך. וועגן יעמאל אונד: און וויל דעזעסען שלעכטע הויז ניכט קויפן, דא עס פיר מ'ד ניכט פאן נוצען איזט אונד איך פיר זא עטוואס קיין געלד אויסגעבען מאן — זא האט געזען איינע זיגן, אלליין האט מאן שאן איין הויז געקויפט וויל מאן הויך אפגעשטענע היגע ענטאנהייט וואי: דא ווערע עס דאך לעבערליך, דאס הויז, אין דעם בערייטט פילע געלד שטעקט, אינפאך גענעליך אינבעטיגעט שטעהען צו לאסקען, זא פערטאלט עס זיך איך מיט באסיגען אונד דער הערענאווניע ווינא. זיך וואר געוויס שאדע, איף דא צוויי ראהען פראווינצען זאפען געלד אונד מענשע- לעבען צו אפפערן, אלליין דא שטערצליכען אפער זינד יא בערייט געבראכט, דא אפגעפערטען געלד-סוממען ווירד אום געמאנד פרועבען: דא געפאללענען סאלראטען ווירד געמאנד לעבענדיג מאכען, ווארום זאללען וויר אלוא היימע באס- ניג אונד דא דער הערענאווניע אהנע ווייטערע שטעהען לאסקען אונד אנווערע ארבעט פאן דארט צוריקצעהען? מאן זעהט, דאס אין דער בעזע- צונג-אנגעלעגענהייט עבען ניכט פילע ווייזווייט שטעקט; אלליין וואס דא נעגער דער בע- צעטצונג פארדערן, וואס בייא ווייטע דעמערן!

***) א י ב ע ר ד י א ע ר מ א ר ד י ג ג**
מ ע ה ע מ ע ד א ל י ס) אין אלבאניע הא- בען וויר זינער צייט איינפירליך בעריכטעט, דער 'שטרעסע' אין ווען 'יעראך איבער דעזען פאלל נאך פאלגענדע אינצעלהייטען געמלדעט: דער קלוגהייט דעם שטעמער אלי וואר עס וואל געלונגען, דא פארציגליכטען אונד איינפירליכע-סען מיט געקונט אלבאניעס פיר זיך צו געווינען, אינ- טער דען פריינדען טעהעמער אליס בעפלאנד זיך איך אברולאה פאשא, איין מאנן, דעסען ווארט אין אונגאר אלבאניען זעהר גראסעס נעוויכט האטעט, דעזער עטוואס אלי שרעיעב ער, ער מאנע איהן נאך איינען מאנען פארדען, יעדאך ערסט אין שפע- מער אבערדשטיגען אינטערפעסען, דאמט דאס

מיין נוצער הער, אן ווערן דא מינע מוסער ליגעס אים שטערבען — מינע געליבעטע מוסער, פיללייכט נאר אויס הונגען — נאָש אים מוסעל, איך וויס יא ניכט, דא קלאנטען יא נען! וויס אונזערען שיעלען עלערד וויס איך נור, דאס איך פיר יא אייביג, פיר יא אללעס טראגע, פיר יא דא שראקען קעהרען ווירד, וועגן עס איהר העלפען קאנטען! אויס ליבעט צו איהר האבע איך מ'ך איהנען פערדונגען! יא וויססען, איך בין פלייסט אונד איהנען פאלנאם — אן אים נאכען דעם אלבלאטיגערציגען נאָשעס ביטעט איך יא, נעכען יא מיר געלד, נעכען יא מיר עקען טהאלער, דאמס איך זאלל זאָפאָרס איהנען דאפיר צייטלעכע אלס שקלאען פלייש-ווען! — איך מוס פאָרס, מוס מינער מוסען ביישעהען!
***) לירום לארם: מיטעטע אמשען! — מאן שטייבט ניכט אן נעשוירד! (זאנעט דא האטשערציעט פרייא) אללעס זאלל צו מינער קאסע אונטעהען! פיר דיין נאניג לייב אונד ליבעטן נעכען אונד דען 20 גולדען!
נעריגע פרייא! פערקעסען דא ניכט, יא האבען איך קוידען; דעקען יא זיך, נאָש בערייט, איהרען זאָרן און מינער געלעב; האבען יא דאך ערבראמען זייע מיר, וויססען יא, וואס אינע מוסער אמש — אינע זאָל ע מוסעט, דא זיך ווענען איהרע קוידען אינס עלענד שטייגט — זאלל איך מ'ך צו איהרען קוידען-מיר געשעט ניכט בענעכען! — פיללייכט בעלעכט יא מיין אנבליק, אן אלעס, יא זיך ווירען, נעכען יא מיר 20 גולדען!
(פארשערצונג פאלעס)**

פאלק דעזעס ניכט זאגן לייך ערפארע, טעהעמער אלי טהאט נאניג זא, ווא איזט זיין פריינד אברולאה פאשא אונטערמאנען האט, פראגעטעס ערפולדע יעדאך דאס פאלק איגענ- בליקליך דאס ערפאלטע אינטערפעסען טעהעמער אליס, דעזער טעהעמער זאליך, דאס זיין לעבען אינטער דעם לידענשאפטליך אינפערענטען פאל- קע אין געפאהר זיא, אונד ריעף דא דעהר דא אין דער הייפטשטאט אינטערפעסען סאלראטען צור היילען, וועלכע איהם אבער ניכט געהארקע- וואללטען, טאנס דארף ווארדע דא בעפאלקע- וונג פאן געוויסען פערזאנען נאך טעהר אפגע- רויבט, דעזען בעהייפטעטען, דאס טעהעמער אלי פאשא, דער איין געבארענער דייטשער וואר, עס מיט דער קאטארלישען בעפאלקערונג געזען געקריגען דאס טעהעמער אינטערפעסען פערנער, דאס ער דא שילד האבען, וועגן דא מיסטער, מירקישען שטעמער אין דא געוואלט דער רוסען געפאללען, זיא בעהייפטעטען ענדליך אויך, דאס טעהעמער אלי, דער אלס בעפאלקעטשטיגער אויף דעם בערלינער קאנעסען וואר, דא מיר- קייא דאס איהרע פינדע פער קויפן מיר האבען, ווירד זאלכע פערלייטונגען ווארדע דא אלבאניעזישע בעפאלקערונג געזען טעהעמער אלי גערייט, דא ווירדען אלבאניעזען אפריינטען ווא- רף דא וואנענען דעם אברולאה פאשא, אינ- טעהעמער אלי אנוועזענער וואר, אינד פארדערטען דעסען איינלעגענען, דעזער שיקטע נון צווייא מייארען הויטען, אים צו פראגען: וואס דא לייעט איינבעטיג וואנען, קייס יעדאך, דאס היגע אים דעם טהארע געטרעטען, אלס איינער דעזעלבען איך שאן ער מ'א דע מ'וואר, נון שטירעטע דאס פאלק וואו וואנענען אינס הויז ערמארדעטע ציערען, דא אברולאה פאשא, דעם טעהעמער אלי אינד זיינע אים 20 פערזאנען בעשטאנדענע בעלייטונג, איין זאָרן דעם אברולאה פאשא בלייב פאר שרעקען טאָרע, דער טאָרעטע טאָר- פער טעהעמער אליס ווארדע ערשטיגעלעט, נון ערהאבען זיך אבער אויך דא אנהענגער דעם ער- מאַרדעטען טעהעמער אלי, אינד עס ענטשאפן זיך אין שראקען אפסען, וואָביא איבער 400 פערזאנען איהר לעבען אינבעטען, אינצווישען ווארדען אים דעם אָרמע פרויענד צווייא בא- טאליאנע סאלראטען געזענדיגע, וועגען אבער פאן דער איינפירענטען בעפאלקערונג דא וואסלען וועגענאָמען ווארדען, שפעטער שלאסען זיך אבער אויך דא סאלראטען דעם פאלק-איי-שטאנדע אן.

***) ד ע ר א י פ ש ט א נ ד ר ד ע ר**
ד אָ ב אָ ר ד ש א) דא רומענישע דעניערונג

טע ער זיך ציטענער איהר דעזעלבען, אונד וואללטע איהן אים דער האנד דעם בירע-טענערען רוסען, האלף וועגן! (רייף דער בירע-טענער) האסט דא דא 20 קרייצער פיר פארשאן!
***) א י ב ע ר ד י א ע ר מ א ר ד י ג ג**
א י ב ע ר ד י א ע ר מ א ר ד י ג ג) דאס איזט פיר פערטענערען מיין לעבען, נעכען יא מיר דען בירען; — אן עס שווינדעלס מיר פאר מיניגען איינען, דא אויס- שרעס איהם נאר ניכט פאן דער האנד מינער מוסער! — אלל באהערעניגער נאָש, וואס מאן אין דעזעס בירעטע שטעהען!
דאָרף צושטעטעט אַם נאנען קאָפער, דער בירעטענער וואר געהוירט, אונד איבערנאם איהם דען בירען, —
אין נאָשער האסט וואר דאס וועגעל איינפירען, סען — זיינע אונגען ווארדען שטארק ווינע ליספען בעב, סען — סלאַכעליכע שיע ער לייט איהן: נאָשער נאָשען מינע מוסער לינען איהן דעם שטערבענע בעשעסען.
דער בירעטענער מינערען צו אָנען דא 20 קרייצער, דער אינוואליכע דאָרף קאָנצע קיין וואָרס הערפארדינגען, הער ווענע יעדאך דען בירען, דער אים דאָרלעס הענדען געפאללען וואר, אינד לאז: הער אַרף אַרשטענבוירן איהרע מוסער לינען הערע בייא איהרע טאנע קראנע, וער קראנע! יא וואללטע עס איהנען ניכט זאנען לאסקען, אבער איך האלטע עס פיר מינע פליכט, איהנען דען ווארדען זאכ-טהאלט מיט- צושויללען, נאָש שטיקען איהר דאָרף, דא איינזען, יעשע ערסט גענאָען דאָרף ווען שראקע ווע- דע, אים אויסבויען ווער פערצווייפונג שיע ער!

בענעהרן! דא האסט דא איינע קאסא וועלכע דא אַש אַשען צו לאסקען שלענסט, ניכט זיך אין אַש; זאלכע באקערטע זינד צו אללעס פעהיג, פאָריגע וואָנע האט ערסט איין לעהרלינג אים געשעפט זיינע הערן דען קאָפּ אפגעשטעכערט, אונד דא קאסא אינטערענט- אונד איך וועטען, יענער לעהרלינג האטעט עבען זא אין געלעגענהייט, ווא דעזער דא!
בייא דעזען וואָרען שראק הער וועבען איין ווע- ניג צוריק אונד זאנען: ***) עס אויס וואהר, ער אויס זעהר אננעהמער, לויטטיג וועגן; אבער איך קאנ איהן איהן נישט געבריינגען, וויל ער פילע בילדונג האט, ער אויס געשפען צום הערן עקהארד גערופען וואָרדען, אום זיינע ביבליאָטעקע איך ווענען, אונד דא פערדונעט ער מיר טענ- ליק דרייא טהאלערען!
ווערער דעזעס נעשטיגעס באַאכטע דער בירען, שיענער איינען בירען אים ווענען, דער אן הערן יא וועבען, צו איבערגעבען יא אראף אפגעטע, דער בירען וואר אבער אונטערנאָרטר, אונד 20 קרייצער זאללען אלס פא- סא ענטיכטעטע ווערדען.
דער בירען ווירד אינפאך ניכט אננעהמען! דער זיינע קאסעט אים גענונג! זאנעט טראמט וועבען, דער אויס אונטערשוילד אן אראף אפגעטע, דער בירען וואר קאנ איהם יא דאס פאָרשאָ פאַן וואָנען געלדע אכציע- הען!
דער זיינע וואָל אבער זאָפאָרס אים דעם הויז — צוריק דעם בירען: אינצווישען וואר יא דאָרף איינבעטענען, אלס ער דען אן איהן ארעכטסיגען בירען ערבלוקטען, שטייב**

ק א נ ס מ א נ מ י א א פ ע ל 26 סעפסעם - בער, וויא עס היינט האבען דער רוססען דאהער זא שטעלל און שטעפאנא פערלאסען אינד זיך נאך אדרויאנאפעל בענעבען, ווייל זיא היער נעהער צו באסניען זינד. דער דיעריביע פארמארש דער עסטערייכ-אונגארישען ארמעע אין באסניען באמטע עמלר דיא רוססען איין וועגט נאכערע-קענד. דיא הויפט מאכט דער רוישישען ארמעע איזט יעצט אין אדרויאנאפעל.

ר א פ 26-טען סעפסעמבער, דיא איטאליע-נישע רעגירונג רוקעלמעט, זיא ווערדע דיא אינ-אבהענגיגשטאדט איינע ענגלישע זיכט באנע-אנער-קענגען, ביז דארט דיא ווערן ניכט ווערקלך עמא-צופירט זינד. (עס ווערע נור צו ווינשען, דאס איך דיא איבריגע איראפאצישען סעפסע דיעוע ער-לערוונג אבענעבן זאלטען.)

פערשיעדענע ניואנומיטען.

דער קריעג אין אזיען איזט דא! שאן אין פארדינער נוממער הא-בען וויר ערוועהנט, דאס דער פירט פאן א-האנאטאן עס ניכט וולדען וואללטע, דאס אי-זינגער הויפטשטאדט איינע ענגלישע זינגערשטאט ערריכטעט ווערדע. דאס רוסלאנד ביא דיעוער, דער ענגלישען רעגירונג ציענפליגט בעלוידינג דיא האנד איס שפיעלע האבען, לינגט אייסע צווישעל. עס ווערע ניכט בערעמערענדי ווען צום ביישפיעל דער פירט פאן א-האנאטאן אין זיי-נער הויפטשטאדט נאך קיינע פרעמדע נעזאנדט-שאפט וולדען ווערדע. נאך דאס מאכער שטאטע אין אזיען לעכט בענעטע נאנין אבענשלאסען אינד לעהנט עס אב, מיט איינע פריעמדען שטאטע אין פערקעהר צו טרעטען, אלליין און קאביל, דער הויפטשטאדט א-האנאטאן, א-האנאטע זיך דא איינע הויטשען נעזאנדטשאפט, דיא מיט דעס דא-מינגע רעגירערנען פירטען אין זעהר פריינד-שאפטליכען בעציהענונגען שטעקט. דא לינגט עס וואהל איך דער האנד, דאס רוסלאנד דאצי ביי-נעמארשען ווען דער ענגלישען רעגירונג איינע זאלך נעוואלטיגע בעלוידינג צונעפליגט ווארדע. וויא עס נעקאממען דאס דער רוישישען איינפלוס אין א-האנאטאן שטערקער איזט אלס דער ענג-לישען, איך דאס האט זינגע נוינדע. אין א-האנא-ניסטאן העררשטען נעמליך לענגערע צייט הונדורך לידענשאפטליכע שטויבניקייטען ווענען בענעט-צונג דעס עסטערייכען. ענגלאנדע וואללטע זיך ניכט דינימאטען, עס וואללטע פאר נעמארשען צו טייא ערנרייפען, אום עבען מיט פארמאנעס צו פערדערבען. ווער אבער איממער-אינפארטיישי

טען פאן זינגעס פירטען דען איינפארט, דען ענג-לישען מאיאך, וועלכער דיא ענגלישע נעזאנדט-שאפט נאך א-האנאטאן פירטען וואללטע, ני-ע-דעריצושיעטען; אבער צופעלליגער ווייזע ווארען דער א-האנאטאטישע קאממאנאנט מיט דעס ענג-לישען מאיאך פערזאנליכע פריינדע, אינד נור דיע-זנס אונטשטאנדע איזט עס צו פערדאנקען, דאס דא נאך קיין בלוט געפלאסען איזט.

ר א פ 26-טען סעפסעמבער, דיא איטאליע-נישע רעגירונג רוקעלמעט, זיא ווערדע דיא אינ-אבהענגיגשטאדט איינע ענגלישע זיכט באנע-אנער-קענגען, ביז דארט דיא ווערן ניכט ווערקלך עמא-צופירט זינד. (עס ווערע נור צו ווינשען, דאס איך דיא איבריגע איראפאצישען סעפסע דיעוע ער-לערוונג אבענעבן זאלטען.)

דער קריעג אין אזיען איזט דא! שאן אין פארדינער נוממער הא-בען וויר ערוועהנט, דאס דער פירט פאן א-האנאטאן עס ניכט וולדען וואללטע, דאס אי-זינגער הויפטשטאדט איינע ענגלישע זינגערשטאט ערריכטעט ווערדע. דאס רוסלאנד ביא דיעוער, דער ענגלישען רעגירונג ציענפליגט בעלוידינג דיא האנד איס שפיעלע האבען, לינגט אייסע צווישען. עס ווערע ניכט בערעמערענדי ווען צום ביישפיעל דער פירט פאן א-האנאטאן אין זיי-נער הויפטשטאדט נאך קיינע פרעמדע נעזאנדט-שאפט וולדען ווערדע. נאך דאס מאכער שטאטע אין אזיען לעכט בענעטע נאנין אבענשלאסען אינד לעהנט עס אב, מיט איינע פריעמדען שטאטע אין פערקעהר צו טרעטען, אלליין און קאביל, דער הויפטשטאדט א-האנאטאן, א-האנאטע זיך דא איינע הויטשען נעזאנדטשאפט, דיא מיט דעס דא-מינגע רעגירערנען פירטען אין זעהר פריינד-שאפטליכען בעציהענונגען שטעקט. דא לינגט עס וואהל איך דער האנד, דאס רוסלאנד דאצי ביי-נעמארשען ווען דער ענגלישען רעגירונג איינע זאלך נעוואלטיגע בעלוידינג צונעפליגט ווארדע. וויא עס נעקאממען דאס דער רוישישען איינפלוס אין א-האנאטאן שטערקער איזט אלס דער ענג-לישען, איך דאס האט זינגע נוינדע. אין א-האנא-ניסטאן העררשטען נעמליך לענגערע צייט הונדורך לידענשאפטליכע שטויבניקייטען ווענען בענעט-צונג דעס עסטערייכען. ענגלאנדע וואללטע זיך ניכט דינימאטען, עס וואללטע פאר נעמארשען צו טייא ערנרייפען, אום עבען מיט פארמאנעס צו פערדערבען. ווער אבער איממער-אינפארטיישי

פאלליעטאן.

דאס פערשווארענע טעסטאמענט.

(29 טע פארשעפונג.)

פירערע הנשעם-קאפיטל. וויר סוסעטן אין פארדינע קאפיטלע דיא נעשער-כע פאן מארקס מיטשחיליקע, דאמיס יך דער לעזער יך בילד פאן וויינעס מאראקער מאכען קאנע, וויר האבען אויס וויינען מאאר ווארשען אוינען מאנן אהענע נלייבען אונד אהענע יעדע נאטשטעס. פירטען קענענען נעלענעס, אויס וואר דאס וויינען לעבען, זיין נאפט, אונד זאנעס וואר ניכטס הויילינגעס פיר אויך, ער בעמארקטעט דיא מענשען בלאס אלס וויינע שפיעלע וועקאציען, דיא נור צו וויינע ערהאלטונג אונד אונטערהאלטונג דא זינד, ער פאנד זיין ניאספע פאר וויינען אס עקערען דעס מענשען, אונד ער וואר אויס איינע ערקוינענען אומעס, ווענען ער יע-מאנדעס אין "שפיעלע" פערזעצען אָדער איינען "שפירדי" שפיעלען קאנעטע, ער נענאך וואר ער אין וויי-נעלכט פאן דען פארשטען, אלס קלוגער מאנן זעהר נע-זוכט, דא זיין דאס איממער דער בעסטע וואר, פילליך האמטען דיא וועינען, דיא צו אויס ווענען בעמארקטען קא-טען, פיעלע סאקטורען פאן אויס צו ערדורלעך, ער וואר וויא איינע בענעטע דיא דען האנין אהענע דען שטאכעל אונד אהענע דאס ניכטע ניכט נעבען קאנן, אבער ווענען דעס האנינע לינגט מאן זיך אויך דען שטאכעל געפאללעך.

עיר מאכט, ווייס איך עכט. — בלאס ווען ער איינען ביינעך פאן דער סוסער בעקאסטע, ציינע ער איינע פערדערבענע געוויכטע. אירעטע זאנעס אבער אויס זיין אונדליך אומעס פירטעטע, וויא ניציג ער מיט דעס נעלדע אויס, דאס אויב אויס ניכטס ער נעמט אבערישען אונד נאנען זיך ניכט דיא שווע איינצובעטערן, זאלטע אבערישענע לייכע קאנען וויר אויס נעשעפטע ניכט ברוינען, איך פיערענען ווענען שווינאכען, אין זיך נעקעהרען מיטשווהענע יוי-נען, דאס העשטעס זעהען זאללען, אלס זיך נעספען אונדען בוכהאלטער דען שפאס מאכטע, דען פלינדע רויך דען לאכעיינען עיסעלע דיעועס זינגען צו שפעקען, וויא דיעוער זינגע וויינען שטארקען קאפיטע-בייא נאך סענר אויסדענשען, וויא ער זינגע ציינענע-אונגען רויכטפארדינער אויף דען כוהאלטער רייכטעטע, דאס דיעוער וויא פאן איינער דיעוענשלאנגע צוריקגעשאקען וואר אונד זיך נלייך ווענענערעטע.

אונד אללעס דאהער, ווייל דער איינע זינגע פער-נעספען האט, דיר דיא האנד צו קיססען! איך וואללטע פארשטערען קאנעס, דינגע סוסער וואר וואר אויסדענער אויך אין ווייב, דיר דא וואר זא פיעל שפיעלען קאנעס, דיא האסט איינע שאפטע צונגע.

מייענע צונגע אויס יעדענפאללס שפיעלע אלס דיין פערשטאנד, וועגן דא דיעועס פערשימעטען אונד אונד הייסליכען כושישען פויסטע, ער קאנן אבער איך נור אויב באנקערט זיין! ער נעהאריכט נעמארדעס אויס הייזע אלס דיר, איך זיך נאך ניכט פיר אויך אויף דער וועלט, אפט זעהט ער אויס, אלס העשטע ער לוסט, איינען מארד צו